דומה · נטענת ונדברת בפי כל על ניאופיה (דומה) לשון קלסה ודיבור כדאמרי' בגדה (דף סו·) דומת עירך עליה כיך והוה לה חשד הוא אלא דיבור יתר שהיו נדברים בה על חביבותה של בעלה ואף קלסה לשון דיבור יתר הוא לפיכך הוא נהפך ללשון שבח וללשון גנאי כדאמר (שם מקלסין לאותו): **וזו באה** תורה אור מביאה פסולה שאמת מעובד כוכבים לא ממזר: [שזו] · הבת עומדת בחזקת כשרות ומותרת לבעלה ולמיפה פסולה לא חיישינן דרוב בעילות אחר הבעל ומבעלה נתעברה: **וזו אינה עומדת בחזקת כשרות** · שמזנה תחתיו ונאסרת עליו והוא אינו רואה ואינו מגרשה וכל עליה באיסור: **ותסברא עשה לכתחילה** · הא ולאי מקלקלה ליה אלא על כרחך משבשתא היא ובעית לתרוצה ולמתני' אם נשא אדם דומה מותר, וכיון דבעית לתרוצה אלמא הכא לאו דוקא ולא מותבינן מינה דאיכא למימר בהא נמי טעה ותני נמי בת דומה ואגן נמי כי אמרינן שאם אדם זו ולא שאם זו לאו לכתחילה אם ימצא אחרת (ה) (חבל) ומי שאינו מוצא אלא שתים אלו - שאם זו ואל שאם זו: **דתני רב מתליפא** כו' · הלכך בת דומה כיון דכשרה היא טוב לו שישאנה שהרי תחתיו בחזקת היתר ואל יאמר דומה שמקלקלתו לשמש עמה מבאסרה לו: **היתה פרוצה ביותר** · דאיכא למיחש דרוב בעילותיה מאל אחרים: **מהו** · שיהו בניה כשרים: **אין אשה מתעברת אלא סמוך לווסתה** · לפני ווסת לדותה יום אחד דלא ידע הבעל את ווסת נדתה דלגברה אותו היום מלוות שלא מתעבר בזוטה: **כי תיבעי לך** כו' · פלוגתא בסמ' דה (דף נא:): **סמוך לטבילתה** · לאחר שטבלה ביום טבילתה לו ליום מחר: **לא דלמא כיון דפרוצה היא ביותר** · לא מצי מינטר לה שכשמטת מאלו פתאום: **וקינא והביא** · המקנא לה שקנה ולא קניא בקיטי נמי הא כתיב "את אשתו" דמשמע דבעלה מקנא לה ולא אחר, הא מתרבי "מאיש אשר" · **אשר תשטה אשה תחת איש** · קרא יתירא הוא לדרשה בסוף הפרשה זאת תורת הקנאות וגו': **להקים איש לאשה** · כדמפרש ואזיל למאי הלכתא: **רב אחי אמר כו'** · מר מפרש היקישא דאיש לאשה ומר מפרש היקישא דאיש לאשה ולא פליגי: **והעמיד** בבכור דבא עליה אדוס אבל הכא גבי בעל לא ידענין ביאה ולאיתי דבא עליה מ"מ לרבא תקשה דאמר אפי' באדוסה שעיברה אמר מסתברא דלא דיימא מיניה בהא קאמר רב הולד ממזר ושמואל אמר הולד שתוקי אבל דיימא מיניה בתר דידיה שדינן ליה ואפי' לרב וכ"ש לשמואל והא הכא אע"ג דאית לה בעל קבוע והוה לן למימר רוב בעילות אחר הבעל ולא שדי ליה בדידיה כ"ש התם: **אליבא** דמ"ד אין אשה מתעברת אלא סמוך לווסתה וכו' · י"ל כגון שלא קבעה ווסת ה"ה דמ"ל וכגון דלא קבעה ווסת לא תביעי לך כי תביעי לך היכא דקבעה ווסת אלא מילתא דפסיקא נקט תימה לרבי והא אמרי' התם בפ' המפלת (מד דף כה:) הוה שפירא דאתא לקמיה דמר שמואל אמר הא בר מ"ל יומא הוא ותשיב מיום לאולה לטבילה עד ההוא יומא ולא הוה אלא מ' יומא אמר הא בבדוקה בעל וכפתיה ואחדי ותקשה למ"ד סמוך לווסתה ומגדלה דמ"ד סמוך לווסתה רוב עיבורין קאמר מיהו מודי דיימנן מיקרי דמעברה נמי סמוך לטבילתה לו באחד מאותן הימים שבין טבילתה לווסתה וכן למ"ד סמוך לטבילתה: **איש** אם לרבות אשת חרש וכו' · גרתה דעיקר קרא לא איצטריך אלא לאוסרה לבעל ולבועל ע"י קיטי זה אבל משום לפוסלה מכתובתה לא צריך קרא דהא אפילו רבן שמעון בן גמליאל דאמר בפרק בתרא דכתובות (דף קי:) כתובת אשה דאורייתא אלא מן ממש דאורייתא אלא אית ליה סמך מדאורייתא כדאמרינן התם בפ"ק (דף י·) מכאן סמכו חכמים לכתובת אשה מן התורה אלא תנא דנקט כתובה מילתא תנא דתורה קמ"ל דעוברה על דת לריכה התראה להפסיד כתובתה: **רב** אמר כשם שחיגרת וגידמת אינה שותה דכתיב והעמיד הכהן את האשה · תימה לר"י מאי שנא הכא דממעט מהעמיד חיגרת וגבי ערכין דכתיב והעמיד והעריך לא ממעט אלא גוסס בפ"ק דערכין (דף ד·) וכן העמדה דכתיב בקרבנות בעלי מומין דאמרי' בפרק השוחט (חולין ג·) שחוטה ועדיין מפרכסת דבא העמדה והערכה היא וגבי יבם כתיב (דברים כה) ועמד ואמר ואפ"ה חלין נחתכו רגליו [למטה] מן הארכובה מיהו מחלוקה לא תקשי דהתם *מפרש טעמא משום דכתיב בה מעל רגלו ועיקר קרא דועמד ואמר כדדרים ליה בספרי מלמד שאינו אומר דבריו אלא בעמידה *ותירץ מהרבי רחמנא בן חדש לערכין ס"מ דלהעמדה ממש לא קפיד רחמנא וכן בהמה בעלת מום עיקרה לפדיון עומדת ולא חולק בה הכתוב בין בעלת מום אפי' נשבחו או נחתכו רגליה דלא עדיפא מאדם דלא קפיד קרא לעמידתו: **דכתיב** והעמיד הכהן את האשה ונתן על כפיה אי קשיא דהכא משמע דרב אשי בעי קרא דכתיב ובפרק נגמר הדין (סנהדרין מה:) אמרי' אמר ליה מר קשיא ברייה דרב חסדא לרב אשי ומי לא בעינן קרא דכתיב והתנן היה אחד מהם גודם או חיגר וכו' מאי טעמא לאו משום דבעינן קרא דכתיב לא משום דכוליה קרא יתירא הוא דמשמע אי לאו דהוי יתירא דלא בעינן קרא דכתיב בשלמא דרב אשי דממעט סומא מעיני אינה למימר קרא יתירא דהוה מצי למימר ונעלם מאישה וכן והעמיד דאמר רב אשי אינה למימר קרא יתירא הוא דהא כתיב והעמידה

לפני

דומה ואל ישא בת דומה שזו באה מטיפה כשרה וזו באה מטיפה פסולה ר' יוחנן אמר ישא אדם בת דומה ואל ישא דומה שזו עומדת בחזקת כשרות וזו אינה עומדת בחזקת כשרות, מיתיבי [נושא אדם דומה אמר רבא ותסברא נושא לכתחלה? אלא אם נשא, תני נמי בת דומה, והלכתא ישא אדם בת דומה ואל ישא דומה דתני רב תחליפא בר מערבא קמיה דר' אבהו אשה מזנה בניה כשרין - רוב בעילות אחר הבעל בעי רב עמרם היתה פרוצה ביותר מהו: אליבא דמ"ד אין אשה מתעברת אלא סמוך לווסתה לא תיבעי לך דלא ידע בה ולא מנטר לה, כי תיבעי לך אליבא דמ"ד אין אשה מתעברת אלא סמוך לטבילתה מאי - כיון דידע בה נטורי מנטר לה או דלמא כיון דפרוצה ביותר לא תיקו: ואלו שב"ה כו': תנ"ה "איש" מה ת"ל "איש איש" לדבות אשת חרש ואשת שוטה ואשת שעמום ושהלך בעלה למדינת הים, ושהיה חבוש בבית האסורין שב"ד מקנין להן לפוסלן מכתובתן, יכול אף להשקותן ת"ל "והביא האיש את אשתו" ר' יוסי אומר אף להשקותה ולכשיצא בעלה מבית האסורין ישקנה במאי מא מיפלגי רבנן סברי בעינן וקינא והביא ור' יוסי סבר לא בעינן וקינא והביא תנ"ר "אשר תשטה אשה תחת אישה" - "להקיש איש לאשה ואשה לאיש למאי הלכתא? אמר רב ששת כשם "שאם הוא סומא לא היה משקה דכתיב "ונעלם מעיני אישה" כך היא אם היתה סומא לא היתה שותה רב אשי אמר כשם שחיגרת וגידמת לא היתה שותה דכתיב והעמיד

[פי' נעיל ה:]

מא א ב ג מיי' פכ"ז מהל' איסורי ביאה הלכה כ' טוש"ע אה"ע סימן ד' סעיף טו:

מב ד ה ו מיי' פ"ב מהל' סוטה הלכה ב והלכה ג:

[תוספתא יבמות פי"ב]

[נדה לא:]

[נדה לא:]

[נעיל כד:]

[ביכורים קי:]

[ועיין הטב' עוס' ערכין ד' ד"ה ולא תוניה]

תוספות שאנץ

דומה לשון קלסה ולשון חשד הוא כדאמרינן בגדה דומת עירך עליה ביך וכן מדים הוה דייסא חמתיה מיניה: שזו עומדת בחזקת כשרות. הבת עומדת בחזקת כשרות ולמיפה פסולה לא חיישינן דרוב בעילות אחר הבעל ומבעלה נתעברה: וקינא והביא אמר רחמנא דמקנא לה ישקנה ואי קשיא בקינוי נמי כתיב וקנא (והביא) את אשתו דמשמע בעלה יקנא לה ולא אחר. הא איתרבי מאיש איש (אשר תשטה אשה תחת אישה) ל"ח: רב אשי אמר כו' מר מפרש היקשא דאיש לאשה ומר מפרש הקישא דאשה לאיש ולא פליגי: הדרן עלך ארוסה

גליון הש"ס

תוס' ד"ה אליבא דמ"ד וכו' ונראה דמ"ד וכו' · עי' כלה דף י ע"ב תד"ה דסוגיא: ד"ה כל אמר אמר וכו' ושיכן מדלכי דמתנא בן חדש · וי"ל בגיל · וכ"ה בתי"ם פ"ה דערכין פ"ג:

נוסח מגנה

אחר תנא"ם אם אלו טלב מקנא"ם מיירא (יבי טתיה

נוסח מגנה

ביאת לאה הוקרא בוקר אינ לאה בפסוק "אשר תשטה אשה תחת אישה" (אין אל חולק עד חבירו)

* בשאלתי פ"ב: ובני אל בני ישראל ואמרת אליהם איש איש כי תשטה אשתו ומעלה בו מעל

ר"ח ואיבו אלו רוח קנאה וקנא את אשתו ובא האיש אל אשתו ובא האיש אל אשתו ונקנו את אשתו ובא לא נאמר

[ר"ח] ובא האיש האיש את אשתו אל הכהן ובא האיש אחר הקרבנה עליה אינו אינו האיש קמה אינו אינו...

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה ופסקינן וכו' אחרת אלא דמי שאינו: